

Stanowisko nr 1
Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie
z dnia 27 listopada 2019 r.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie
w składzie:

1. adw. Andrzej Orliński – Wicedziekan
2. adw. Anna Atanasow
3. adw. Michał Bieniak
4. adw. Anna Czepkowska-Rutkowska – Sekretarz
5. adw. Jakub Jacyna – Skarbnik
6. adw. Agata Rewerska
7. adw. Luka Szaranowicz
8. adw. Kamil Szmid
9. adw. Michał Szpakowski

na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2019 r., podjęła przez aklamację następujące
stanowisko w sprawie Wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej
z dnia 19 listopada 2019 r.

I.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie z pełną powagą przyjmuje tezy wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu („Trybunał”) z dnia 19 listopada 2019 roku wydanego w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18 („Wyrok”, „Wyrok TSUE”).

W Wyroku tym Trybunał dokonał rozstrzygnięcia o kapitalnym znaczeniu dla praktyki prawnej w Polsce. W wymiarze instytucjonalnym - dla istoty samego wymiaru sprawiedliwości zaś w wymiarze praktycznym - dla procesów toczących się przed polskimi sądami.

II.

W kwestii instytucjonalnej Trybunał podkreślił, że o ile ustrój wymiaru sprawiedliwości jest wewnętrzną sprawą państw członkowskich, o tyle spełniać musi podstawowe kryteria, aby ustrój ten mógł być uznany za zgodny z europejskimi standardami cywilizacyjnymi wyrażonymi w traktatach europejskich. W szczególności wymiar sprawiedliwości musi dawać gwarancję niezależności sądowej i niezawisłości sędziowskiej. Podkreślenia wymaga, że wiele z kryteriów przedstawionych w Wyroku nakazuje przynajmniej zadać pytanie o to, czy niektóre z instytucji polskiego wymiaru sprawiedliwości spełniają wskazane w Wyroku kryteria.

O tym – jak wskazuje Trybunał – mają obowiązek rozstrzygnąć polskie sądy.

W tym kontekście szczególnie niepokojące są doniesienia o represjach spotykających polskich sędziów za czynności wykonujące Wyrok TSUE. Wspomnieć w tym kontekście należy przede wszystkim o nagłym cofnięciu przez Ministra Sprawiedliwości delegacji do Sądu Okręgowego w Olsztynie Sędziego Sądu Rejonowego Pawła Juszczyżyna, które zostało dokonane na skutek wydania przez tego Sędziego zarządzenia wykonującego Wyrok poprzez nakazanie Kancelarii Sejmu przesłania sądowi tzw. list poparcia członków nowej Krajowej Rady Sądownictwa.

Co niedopuszczalne, przeciwko sędziom, którzy podejmują inne czynności mające na celu wykonanie Wyroku TSUE wszczynane są postępowania dyscyplinarne. Należy tutaj wskazać przede wszystkim na zarzuty dyscyplinarne przedstawione przez wyznaczanego przez Ministra Sprawiedliwości Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Piotra Schaba z powodu tego, że sędziowie ci rzekomo (cyt.) *„przekroczyli swe uprawnienia w ten sposób, że przyznając sobie kompetencje do oceny prawidłowości działania organów konstytucyjnych w zakresie powołania w I instancji asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w Chrzanowie” [gdyż] „wzięli udział w wydaniu postanowienia o odroczeniu rozprawy w celu ustalenia, czy zachodzi okoliczność, która mogłaby wskazywać na niewłaściwe powołanie w/w asesora”*¹.

Zdaniem Okręgowej Rady Adwokackiej takie działanie egzekutywy stoi w sprzeczności z obowiązującą zasadą niezależności sądów i niezależności sędziowskiej i ma na celu udaremnienie wykonania Wyroku Trybunału przez polski wymiar sprawiedliwości poprzez wywołanie efektu mrożącego w stosunku do sędziów.

Okręgowa Rada Adwokacka przypomina, że jedynie władza sądownicza została wyposażona – zgodnie z art. 173 Konstytucji – w przymiot niezależności, zaś sędziowie – zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji – w przymiot niezawisłości. Badanie przez skład orzekający (zarówno skład pierwszej instancji jak i skład apelacyjny) właściwości obsadzenia sądu *a quo* i sądu *ad quem* jest jedną z podstawowych powinności orzeczniczych, wynikającą wprost z przepisów odpowiednich procedur sądowych. Niewłaściwość obsadzenia sądu zaś jest zwykle bezwzględną przesłanką odwoławczą, która może prowadzić nawet do wzruszenia orzeczeń po ich uprawomocnieniu się.

Mając to na uwadze, zdaniem Okręgowej Rady Adwokackiej, wyżej opisane działanie władzy wykonawczej nie tylko narusza konstytucyjną zasadę niezależności i niezawisłości sędziowskiej, ale jest niebezpiecznym objawem wpływania na czynności orzecznicze w stopniu nieznanym żadnemu demokratycznemu ustrojowi. Karanie lub przeciwdziałanie wykonaniu Wyroku TSUE narusza wprost zasadę lojalności państw członkowskich wyrażoną w art. 4 ust. 3 akapit 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

III.

¹ zob. Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w sprawie wszczęcia postępowań dyscyplinarnych wobec Rafała L., Wojciecha M. i Kazimierza W., sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 26 listopada 2019 roku, <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/11/Komunikat-S%C4%99dziowie-SO-Krak%C3%B3w-Asesor.pdf>, dostęp w dniu 27 listopada 2019 roku

W wymiarze praktycznym Okręgowa Rada Adwokacka wskazuje, że obowiązkiem adwokata jest podejmowanie działań procesowych na korzyść klienta. Respektując zasadę autonomii w doborze instrumentów ochrony tego interesu Okręgowa Rada Adwokacka wskazuje, że dążenie do uzyskania sądowego rozstrzygnięcia sprawy powinno obejmować również dbanie o stabilność orzeczenia, również o to, aby nie zostało ono w przyszłości podważone na skutek konsekwencji Wyroku TSUE dla polskiego wymiaru sprawiedliwości. W tym kontekście realizacja interesu strony obejmuje również obowiązek dbania o to, aby sprawę rozstrzygnął niezawisły sędzia i niezależny sąd.